

Парламентът задължи министъра на труда, министъра на финансите и още три институции да разработят Пътна карта за усъвършенстване на пенсионната система

[Десислава Антова](#)

14.05.2025 14:02 | ОБНОВЕНА 14.05.2025 14:40

(БТА)

Народното събрание задължи министъра на труда и социалната политика, министъра на финансите, Националния осигурителен институт, Комисията за финансов надзор и Националната агенция за приходите в срок от шест месеца да разработят Пътна карта за усъвършенстване на пенсионната система в България. Създаването на пътната карта бе подкрепено със 131 гласа "за", 55 "против" и 15 въздържали се. Депутатите приеха редакционната поправка направена от вносителя Деница Сачева от ГЕРБ-СДС в проекта на решение думата "министерство" да се замени с "министър". В първоначалния вариант текстът на решението предвиждаше Министерството на труда и социалната политика да изготви пътната карта. По време на разискванията Божидар Божанов направи бележка, че обикновено с такива решения Народното събрание задължава министъра като орган на власт, а не министерствата като административни структури. Той не направи редакционна поправка, но в края на разискванията такава бе предложена от вносителя.

В мотивите към предложения проект на решение се посочва, че през 2024 г. са изготвени четири ключови документа във връзка със състоянието на пенсионната система в България - Анализ на системата на задължително пенсионно осигуряване, изготвен от Министерството на труда и социалната политика; Анализ на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване, приет от Икономическия и социален съвет; Годишен актюерски доклад на Националния осигурителен институт за 2024 г. и Проучване на обществените нагласи за актуализиране на съществуващата пенсионна система, осъществено от Националния център за парламентарни изследвания при Народното събрание. Изтъква се, че всички документи подчертават необходимостта от осигуряване на дългосрочна финансова стабилност на пенсионната система, като се обръща внимание на демографските промени и тяхното въздействие върху разходите за пенсии. Има консенсус относно необходимостта от повишаване на адекватността на пенсиите, за да се гарантира достойно ниво на живот за пенсионерите. Препоръчват се реформи, които да подобрят ефективността и устойчивостта на пенсионната система, включително преразглеждане на параметрите на осигурителните вноски и възрастта за пенсиониране.

"Всичко това налага и предполага, 25 години след началото на реформата в пенсионната система и въвеждането на тристълбовия пенсионен модел, при идентифицирани вече състояние, проблеми и предложения за усъвършенстването ѝ, да бъде разработена Пътна карта с определяне на действията по усъвършенстването на пенсионната система във времеви диапазон. Предлагаме срокът за разработване на Пътната карта да бъде шестмесечен, след което тя да бъде обсъдена в комисията по труда и социалната политика и в комисията по бюджет и финанси. Считаме, че водеща и координираща роля в този процес следва да имат министърът на труда и социалната политика и министърът на финансите", се казва в мотивите към проекта на решение.

В хода на дискусиата Деница Сачева заяви от името на вносителя, че не става въпрос за реформи, за революции, а за експертни предложения, които са свързани с подобряване на съществуващата пенсионна система. По думите ѝ става въпрос за ограничаване на сивия сектор, намаляване на злоупотребите, повишаване на събираемостта на вноските, отделяне на пенсиите, които следва да бъдат част от системата на социалното подпомагане от тези, които са част от системата на общественото осигуряване. По отношение на втория стълб на пенсионното осигуряване е необходимо придвижване напред на законодателството, свързано с мултифондовете, каза Сачева. По думите ѝ това означава, че в рамките на втория стълб пенсионноосигурителните дружества ще могат да създават подфондове с различен инвестиционен профил, съобразени с жизнения цикъл на осигурените лица, които са относими към инвестиционния риск. Това ще даде възможност за по-висока възвръщаемост и по-високи натрупвания в осигурителните партиди и впоследствие – за по-високи пенсии, обясни Сачева и добави, че хората ще могат да избират как да инвестират парите си – рисково, консервативно или с по-умерен риск, съобразно собствената си финансова грамотност.

Категорично в рамките на мотивите на вносителите не стои и не се е обсъждала възможността за увеличаване на пенсионната възраст, добави тя. Знаете, че България е приела законодателство за плавно увеличаване на пенсионната възраст до 65 години, което трябва да се достигне и за мъже, и за жени през 2037 г., така че промени в това отношение не се предвиждат, подчерта Сачева.

Александър Койчев от „Възраждане“ заяви, че са против преразглеждане на размера на осигурителните вноски, както и преразглеждането на възрастта за пенсиониране. Увеличаването на осигурителните вноски за работодателите ще доведе до намаляване на тяхната конкурентоспособност, каза депутатът. Той припомни, че по различни оценки между 20 и 25 процента от икономиката е в сивия сектор и фокусът трябва да бъде насочен там. Проблем също така е и ниската доходност на пенсионните фондове. Ние сме против

така наречените мултифондове, защото нивото на финансова грамотност не е такава, че това да доведе до позитиви, добави Койчев. Колегата му Димо Дренчев отбеляза, че за миналата година приходите на частните пенсионни дружества са 352 млн. лв., от които 292 млн. лв. са от такси, които са събрани от българските пенсионери. Това, което е проблем и трябва съвсем ясно да се адресира, е тяхната средна годишна доходност, която за 20 години е 143,72%, а инфлацията за същия период е 141,3%.

Мартин Димитров от „Продължаваме промяната – Демократична България“ заяви, че са изключително притеснени от предвиденото увеличаване на осигурителната тежест. Повишаването на осигурителната тежест ще удари най-светлата част от икономиката и работещите хора, които така или иначе плащат, заяви Димитров. Състоянието на бюджета и ефективността на разходите е тема, по която това управляващо мнозинство, не прави нищо, каза той.

Хасан Агемов от ПГ „Демокрация, права и свободи“ – ДПС отбеляза, че се обсъжда проект на решение, а не реформа на пенсионната система. Той посочи, че в рамките на изготвените анализи не се предлага промяна на тристълбовия модел на пенсионната система, а се предлага усъвършенстване на действащия пенсионен модел. Трябва да бъде стабилизирана и финансовата рамка на пенсионната система. Това налага дискусията около това дали трябва да бъде променен размерът на осигурителните вноски, заяви Агемов в отговор на Мартин Димитров. Половината, близо 12 млрд. лв. от разходите за фонд „Пенсии“ и за Държавното обществено осигуряване, идват от данъци, което налага дискусията за това как да подобрим събираемостта на осигурителните вноски, каза Агемов. Той изрази притеснението си от липсата на социалните партньори в изготвянето на така наречената пътна карта. Пенсионната система в сегашния ѝ вид има нужда от усъвършенстване, заяви депутатът и посочи, че парламентарната група на ДПС-ДПС ще подкрепи проекта на решение.

Нина Димитрова от „БСП-Обединена левица“ заяви, че пенсионната система трябва да бъде надградена. Тя призова за подкрепа на решението. Пенсионната система е социален договор между поколенията и тя трябва да бъде гаранция между тези, които цял живот са работили, че ще имат осигурени достойни старини. Трябва да имаме предвид не само финансовата част на въпроса, но и социалната отговорност, която носят промените в такава чувствителна сфера.

Айтен Сабри от „ДПС-Ново начало“ заяви, че към настоящия момент пенсиите представляват основен източник на доходи за около една четвърт от населението на ЕС. Според данните на Националния статистически институт и Националния осигурителен институт близо 8 милиона души у нас получават пенсия или това е над 30 процента от населението. За голяма част от тях пенсионният доход е единствен източник на препитание, добави Сабри. Ние от „ДПС-Ново начало“ изразяваме принципна подкрепа за обновяване на пенсионния модел, заяви депутатът.

Мария Илиева от „Величие“ заяви, че проблемът с пенсионната реформа е свързан с демографската криза и застаряващото население. В момента ние забелязваме, че събираемостта на данъчните плащания е едва 20%, каза тя. Ние забелязваме как в бюджета са предвидени 19 млрд. лв. заем, за да може да се плащат заплати и пенсии, добави Илиева и констатира, че ако се продължава така, ще трябва да се увеличават не само вноските, но и възрастта за пенсиониране.

Венко Сабрутев от „Продължаваме промяната - Демократична България“ отбеляза, че предложената пътна карта е всъщност „пътна карта за обедняване на българския пенсионер“. „Всеки път, когато ГЕРБ заговори за пенсионна реформа, българският пенсионер го втриса. Всички ние помним 12-годишното управление, когато ГЕРБ вдигаха пенсиите с 3 лева на година, колкото цената на 8 пакетчета гъвки“, добави депутатът. Той цитира данни от статистиката, според които през 2015 г. гържавата е плащала 50,4% от пенсиите, докато през 2024 г., когато пенсиите са двойно увеличени – гържавната субсидия е 46,7% . По думите му официалните данни показват нещо съвсем различно от „драматизма“, който се опитвал „да продава ГЕРБ“.